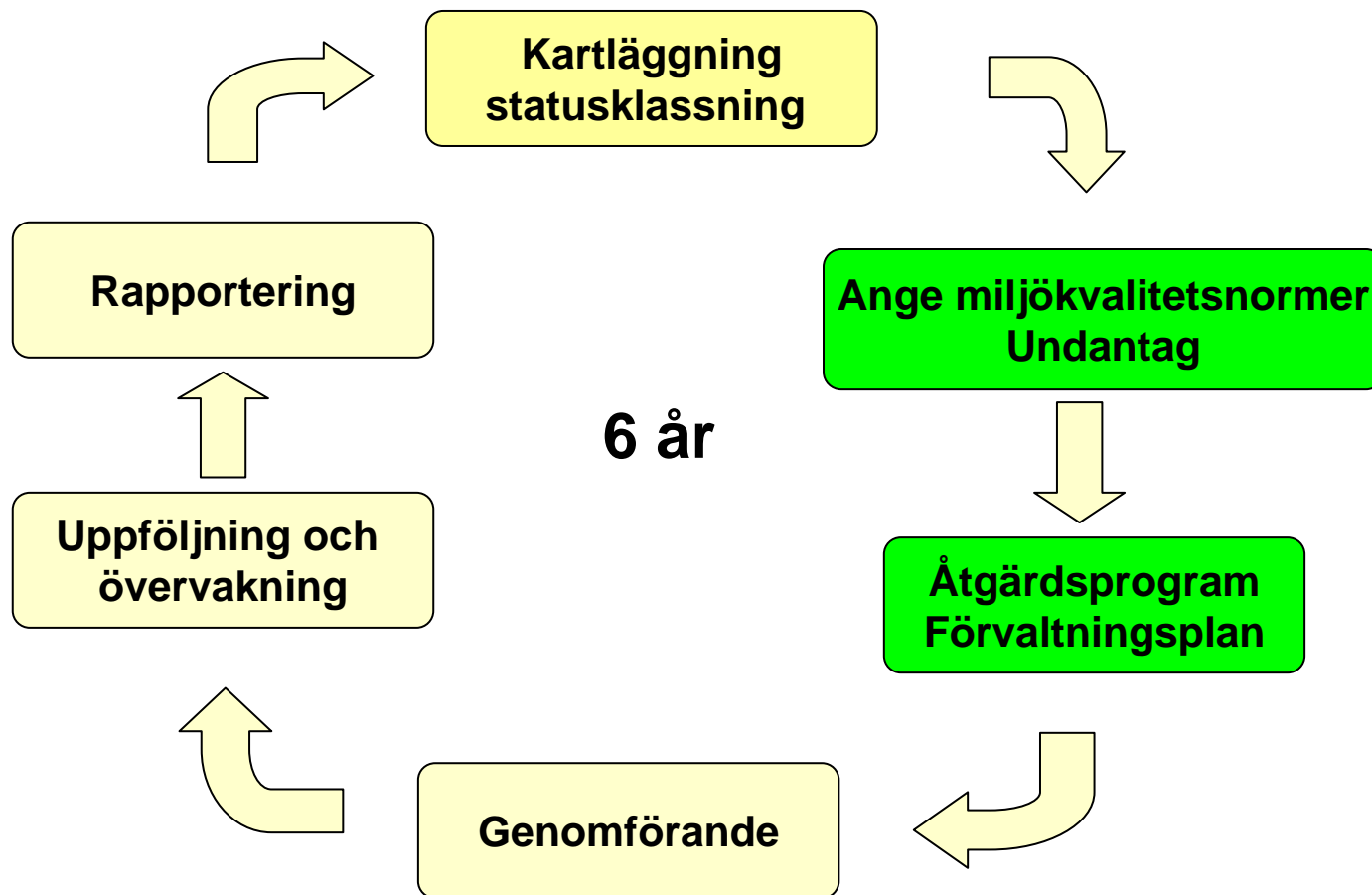

Dan Hellman, Ragnar Lagergren, Cecilia Niklasson,
Anna-Karin Weichelt och Ann-Sofie Wernersson

Samråd 1 mars – 1 september

Var med och påverka vattnets framtid!

Fyra dokument som hänger samman

Förvaltningsplanen sammanfattar arbetsmetoder och resultat inom vattenförvaltningen från 2004 och fram till idag. Planen ger även en kort beskrivning av inriktningen på det fortsatta vattenförvaltningsarbetet.

Miljökvalitetsnormer innehåller förslag till vilka miljökvalitetsnormer som ska gälla för distriktens vatten. Målet är att alla vatten (yt-, kust- och grundvatten) ska nå minst god status under perioden 2015-2027. Vissa vatten har fått en lägre miljökvalitetsnorm än god status.

Fyra dokument som hänger samman

Åtgärdsprogrammet beskriver de åtgärder som bedöms nödvändiga för att de beslutade miljökvalitetsnormerna ska uppnås i tid. Det handlar dels om att utveckla styrmedel, dels om konkreta förbättringar av vattenmiljön. Åtgärderna som beskrivs i programmet riktar sig till myndigheter och kommuner.

Miljökonsekvensbeskrivningen är en generell och övergripande beskrivning av de miljökonsekvenser som det föreslagna åtgärdsprogrammet väntas få.

Rollerna i vattenförvaltningen under samrådet

Vattenmyndigheten – har tagit fram samrådsmaterialet och är huvudansvarig för att genomföra samrådet

Länsstyrelserna – delområdesansvariga för att genomföra samråd, behjälpliga att sammanställa synpunkter, samt lämnar synpunkter själva till VM

Vattenråden – lämnar synpunkter efter lokalt samrådsarbete

Kommunerna - lämnar synpunkter efter internt samrådsarbete

Verksamhetsutövare – lämnar synpunkter

Organisationer - lämnar synpunkter

Enskilda - lämnar synpunkter

Senast 22 december 2009 – Vattendelegationen fattar beslut

→

Fastställer förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer – beslutet går inte att överklaga

Samrådsprocess Västerhavets vattendistrikt

1 mars 2009

Officiellt samrådsmaterial med läsanvisning skickas ut enligt sändlista
-kungörelse nationellt i tidningar
-allt material på webben www.vattenmyndigheterna.se

mars 2009

Vattenmyndigheten bjuder in till fem öppna uppstartsmöten för samrådet. Halmstad, Göteborg, Vänersborg, Mariestad och Karlstad.

mars- juni 2009

Länsstyrelserna har samrådsmöten med vattenråd och andra grupper/möten. Extra material för att underlätta fortsatt lokalt samrådsarbete.

1 mars- 1 sept 2009

Samrådsenkät på webben läggs ut i mitten av mars.
www.vattenmyndigheterna.se

Vad ska vattenråden göra? (alt. andra grupper)

Vattenråden driver internt och lokalt arbete om samrådsmaterialet. Viktiga frågor: Är tillståndsanalysen rimlig? Är åtgärderna relevanta? Har VM missat något? Vilka mer resurser behövs?

Senast 1 september 2009

Skriftliga och digitala synpunkter till Vattenmyndigheten

- Sammanställning av enkätsvar.
- Ta hänsyn till synpunkter i revideringen av beslutsdokument.
- Feedback till synpunktslämnare både VR, enskilda och enkätsvarare.

Dec 2009

Beslut av vattendelegationen om åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och förvaltningsplan

Förslag till förvaltningsplan

Syfte

- Ett **planeringsunderlag** för myndigheter
- En lättillgänglig **redovisning** av vattenarbetet
- Ett verktyg för **kommunikation** med allmänheten och berörda intressenter
- En **rapportering** till kommissionen om genomförandet av direktivet

Sammanfattning av arbetet och resultaten

Innehåller bland annat

- Förslag till beslut om förvaltningsplan
- Information om vatten-myndigheten och distriktet
- Redovisning av register över skyddade områden
- Status 2009
- Påverkansanalys
- Övervakning
- Ekonomisk analys
- Riskbedömning 2015
- Sammanfattning av åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer
- Deltagande i vattenförvaltningen
- Inför nästa förvaltningscykel
- Underlagsmaterial

På webben – varför & hur då?

- Tabeller går att visa för en specifik **kommun** eller ett **avrinningsområde**
- Kartorna går att se i större **förstoring**
- Texten innehåller **länkar** så man kan klicka sig vidare till mer information
- I varje avsnitt finns pdf-filer (hela resp kapitel)

<http://www.vattenmyndigheterna.se/>

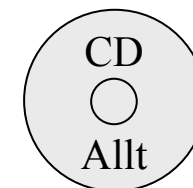

Frågor vi vill ha svar på i samrådet

- Sammanfattar *Förslag till förvaltningsplan* vattenförvaltningsarbetet på ett korrekt sätt?
- Finns det något du anser behöver kompletteras/ förändras, och i så fall vad och varför?
- Vad behöver vi prioritera inför kommande förvaltningscykel?

Förslag till miljö kvalitetsnormer

MKN-
tabeller

- Dokumentet innehåller definitioner, principer m.m. för miljökvalitetsnormerna för distriktet
- Var hittar jag miljökvalitetsnormerna för respektive vattenförekomst?
 - www.vattenmyndigheterna.se
 - på cd-skivan
 - i dokumentet för huvudavrinningsområdet

Vad är en miljö kvalitetsnorm?

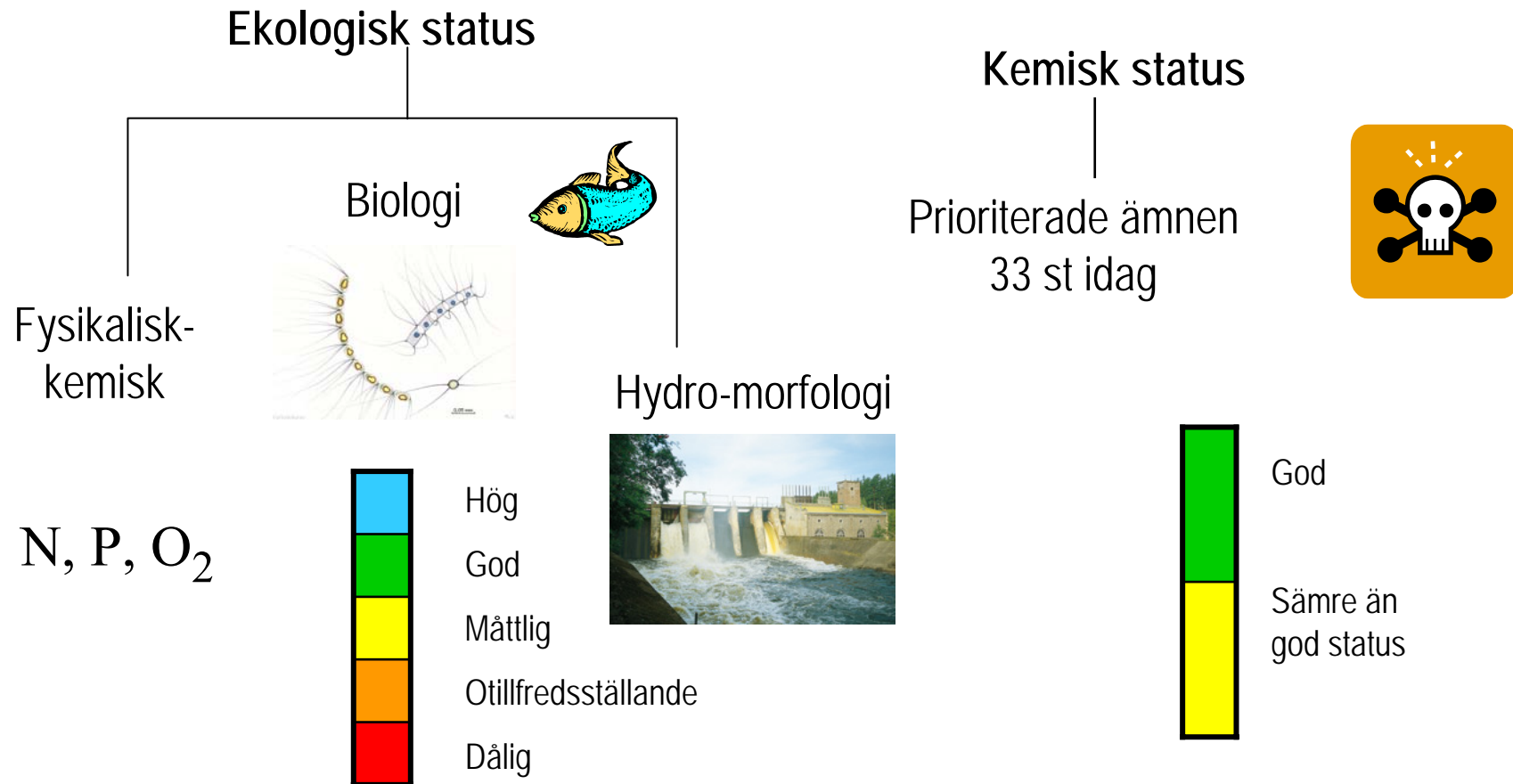
Det är en rättsligt bindande bestämmelse för vilken kvalitet (status) en viss vattenförekomst skall ha vid en viss tidpunkt. Kravet skall fastställas så att inte tillståndet försämras. Normen består av ett kvalitetskrav (status/potential) samt i förekommande fall någon typ av undantag.

Exempel:

God status 2015 med undantag av övergödning till 2021

Statusklassningen- Utgångspunkten för MKN

Hur har vi satt miljö kvalitetsnormerna för ytvatten?

Ekologisk Status

Miljö kvalitetsnorm

Hög status

Hög status 2015

God status

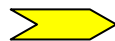

God status 2015

Måttlig status

Otillfredsställande status

Dålig status

Åtgärdsanalys
Här bedöms
behovet av
undantag från
att nå god
status 2015

God status 2015

God status
/potential 2021

Måttlig status
2015

Status bedöms enligt föreskrifter,
allmänna råd och bedömningsgrunder

Undantag – är inget undantag från åtgärder

- Tidsfrist , där det inte bedöms vara möjligt att genomföra åtgärder som leder till att normen kan uppnås 2015, har Vattenmyndigheten beslutat att normen istället ska uppnås vid en senare tidpunkt.
- Sänkt kvalitetskrav, där det bedömts vara tekniskt och/eller av naturliga skäl omöjligt och/eller ekonomiskt orimligt att genomföra åtgärder för att åstadkomma att vattenförekomsten uppnår god status inom överskådlig tid.

Precisering av undantag

Exempel

Mellbyån; God status 2015 med undantag av övergödning som får tidsfrist till 2021

Parametrar som senast 2021 skall nå god status:
näringsämnen (totalfosfor) och
sammansättningen på fisk-, bottenfauna- och
påväxtalg-samhällen.

Norm för kemisk status ytvatten

Exempel Allgunnen;
God kemisk status med
undantag av krom till 2021
och kvicksilver sänkt krav

Status 2008		Miljö kvalitetsnormer			
Ekologisk status/Potential	Kemisk status	Kvalitetskrav i Ekol. status	Kvalitetskrav i kemisk status	Kvalitetskrav skyddade områden	Undantag (skäl och grund)
God	Ej God	God	God	Natura 2000 (1)	Krom (Tidsfrist 2021 - Tekniskt Omöjligt) (9) Kvicksilver (Mindre strängt krav: Ej god - Tekniskt Omöjligt) (11)

Skäl och motiv till undantag:

- **Tekniskt omöjligt** dvs det saknas teknik, åtgärderna är så tidsödande att genomföra så att de inte hinns med till 2015 eller att **orsaken till miljöproblemet eller källan till miljöproblemet är okänd.**
- **Ekonomiskt orimligt** dvs om de åtgärder som skulle krävas för att nå god status/potential är orimligt (oproportionerligt) dyra, om nyttan med verksamheten inte kan uppnås på ett miljömässigt bättre sätt utan orimliga (oproportionerliga) kostnader. Ett motiv som åberopas vid ekonomisk orimlighet är de **administrativa och legala processer som först måste genomföras.** Dessa omfattar **tex omprövningar av avloppsreningsverk.**
- **Naturliga förhållanden**, att de naturliga förutsättningarna inte medger god status/potential eller att det tar väldigt lång tid innan åtgärderna får effekt tex vid lång omsättningstid i sjöar eller vid exceptionella naturliga händelser eller olyckor.

Normer i Säveån

- Ekologisk status
 - God status 2015 – 18 av 46 vattenförekomster
 - God status 2021 – 28 av 46 vattenförekomster

Frågor vi vill ha svar på i samrådet

- Till varje vattenförekomst finns det miljö kvalitetsnormer. Anser du att de behöver ändras och i så fall till vad och varför?
- För många vattenförekomster ska god status uppnås senare än 2015, oftast 2021, är detta rimligt?
- I vissa områden med tät befolkning eller intensiv jordbruksproduktion kan det bli svårt att nå god status. Finns det områden där åtgärderna kan antas bli orimliga och där man bör ha mindre stränga kvalitetskrav?
- Drygt 170 av distriktets vattenförekomster påverkas i betydande grad av vattenkraft och reglering och kan komma att definieras som kraftigt modifierade. Vilka kvalitetskrav ska man ställa på dessa förekomster och vilken inverkan ska dessa tillåtas ha på verksamheten?
- Till grundvattenförekomster finns det miljö kvalitetsnormer i form av riktvärden och så kallade utgångspunkter för att vända trend (se bilaga 3 i samrådsmaterialet), är dessa rimliga?

Förslag till åtgärdsprogram

Åtgärdsprogrammen omfattar alla vattenförekomster som inte når god status 2009 eller som riskerar att inte göra det till 2015

Åtgärdsprogrammen omfattar alla vattenförekomster som inte når god status 2009 eller som riskerar att inte göra det till 2015

Förslag till åtgärdsprogram

- Åtgärder som behöver genomföras av kommuner och myndigheter

Exempel:

Jordbruksverket behöver, i samarbete med **länsstyrelserna**, prioritera sin rådgivning till jordbruksföretag som bedriver verksamhet inom områden med vattenförekomster som inte uppnå eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk och kemisk status.

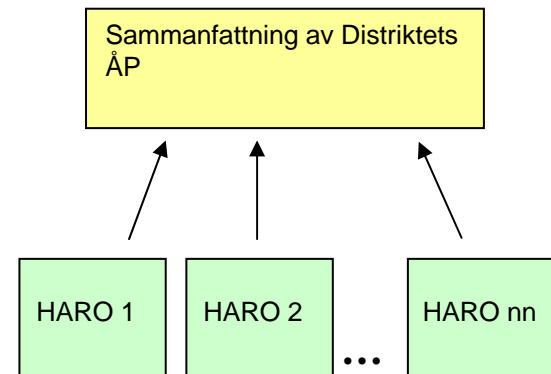
Kommunerna behöver ha vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk och god kvantitativ vattenstatus.

- Vattenmyndighetens motivering av åtgärderna
- Grundläggande och kompletterande åtgärder
- Ansvar och bemyndiganden
- Rapportering

Sammanfattning/uppsummering av åtgärder i vattendistrikt

- Övergödning
- Fysisk påverkan
- Miljögifter
- Försurning
- Främmande arter
- Dricksvatten
- Övriga miljöproblem
- Skyddade områden

HARO = kust - eller Huvudavrinningsområden

Metodik

Frågor vi vill ha svar på i samrådet

- Är åtgärderna väl motiverade och begripliga?
- Finns det åtgärder du anser behöver ändras, eller saknar, och i så fall vilka och varför?

Hur lämnar jag synpunkter ?

- Synpunkter kan lämnas av **individ, förening, organisation** eller **myndighet**.
- Synpunkter kan lämnas på både **samrådsmaterialet** samt på **underlagsmaterialet**.
- Synpunkter ska lämnas till vattenmyndigheten **skriftligt** och **digitalt**.
Helst via **webbenkäten** på www.vattenmyndigheterna.se

Så många svar som möjligt via webbenkäten!

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://cms.intra.lst.se/NR/everes/3649DB80-7FFC-4B99-A8CC-3BA5395EE0E0,frameless.htm?NRMODE=Published>. The page title is "index - Vattenmyndigheterna". The main content area is titled "Webbenkät Förslag till förvaltningsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt". The text explains that the survey is for a proposal to the water management plan for Södra Östersjön, with a deadline of 1 March 2009. It asks respondents to rate their agreement with the proposal on a scale of 1 to 6. The survey is anonymous and the results will be used for the water management plan. The form includes a dropdown menu for selecting the water district (Södra Östersjön), a text field for name/contact person, a text field for organization, radio buttons for selecting the water district (Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön, Västerhavet, Hela Sverige), and a rating scale from 1 to 6. There is also a text field for comments.

- Synpunkter kan lämnas på alla fyra dokumenten – olika enkäter
- Enkäten ska göras så att den går att använda i process inom organisation
- Enkäten ska gå att skriva ut för diarieföring av yttrande

www.vattenmyndigheterna.se

Åtgärdsprogram för Säveån

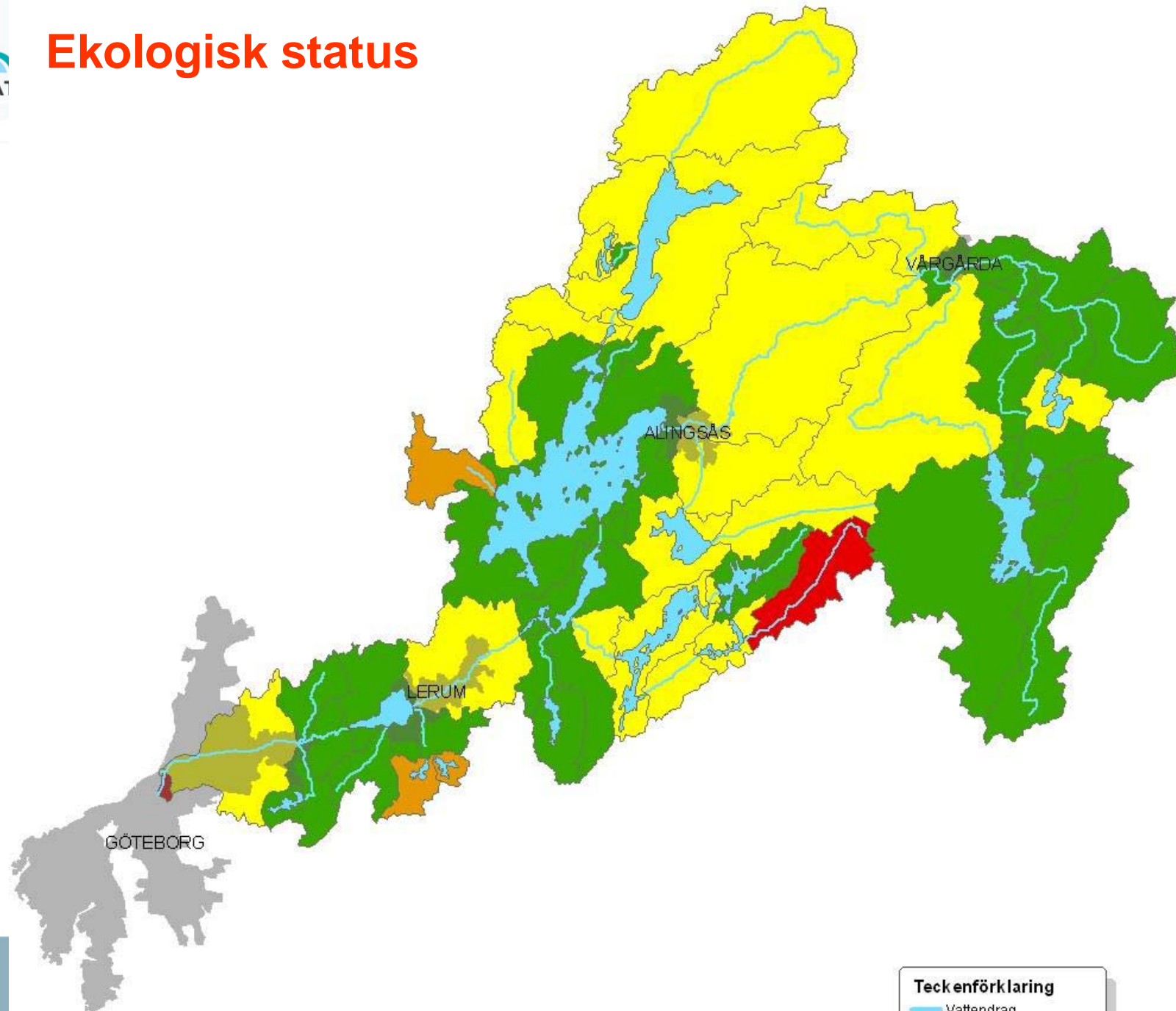
2004 05 13

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Ekologisk status

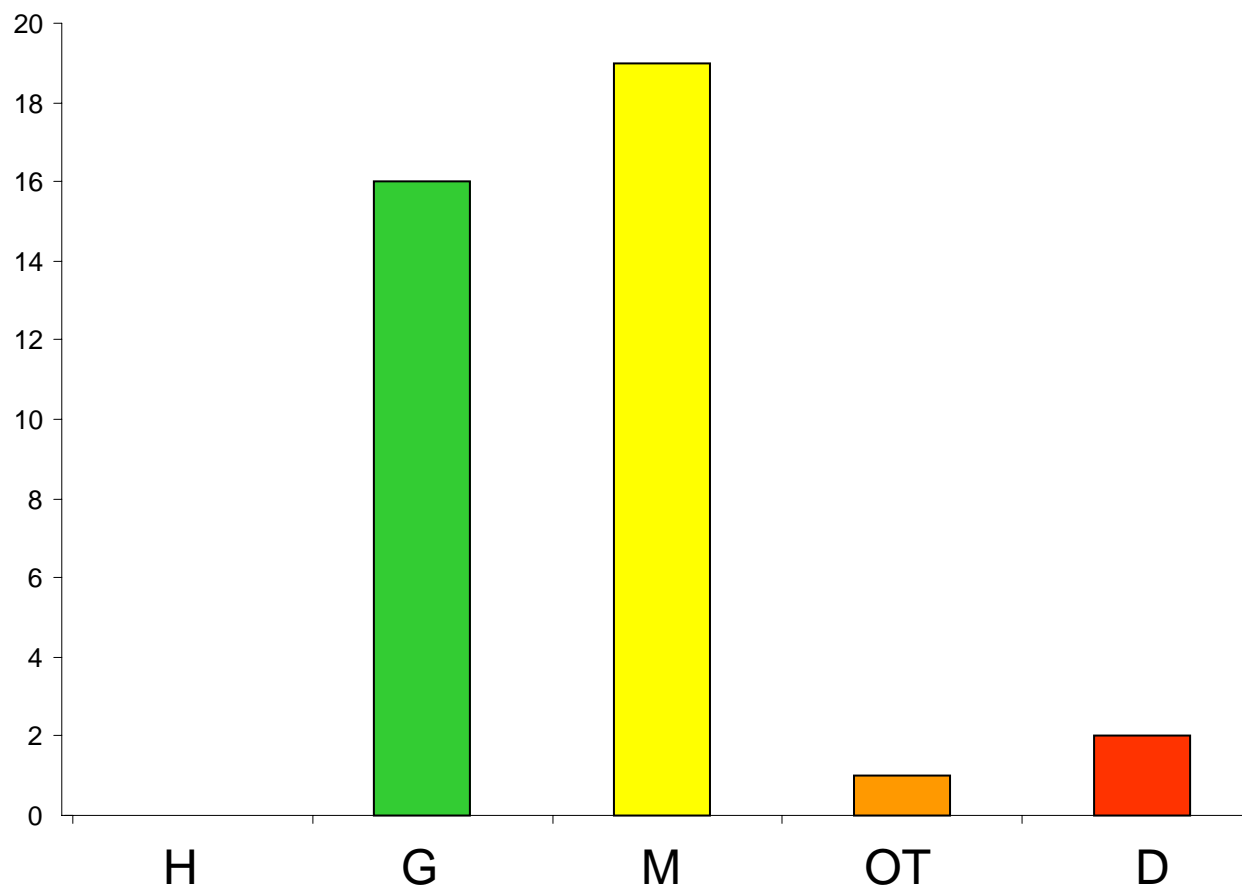

Teckenförklaring

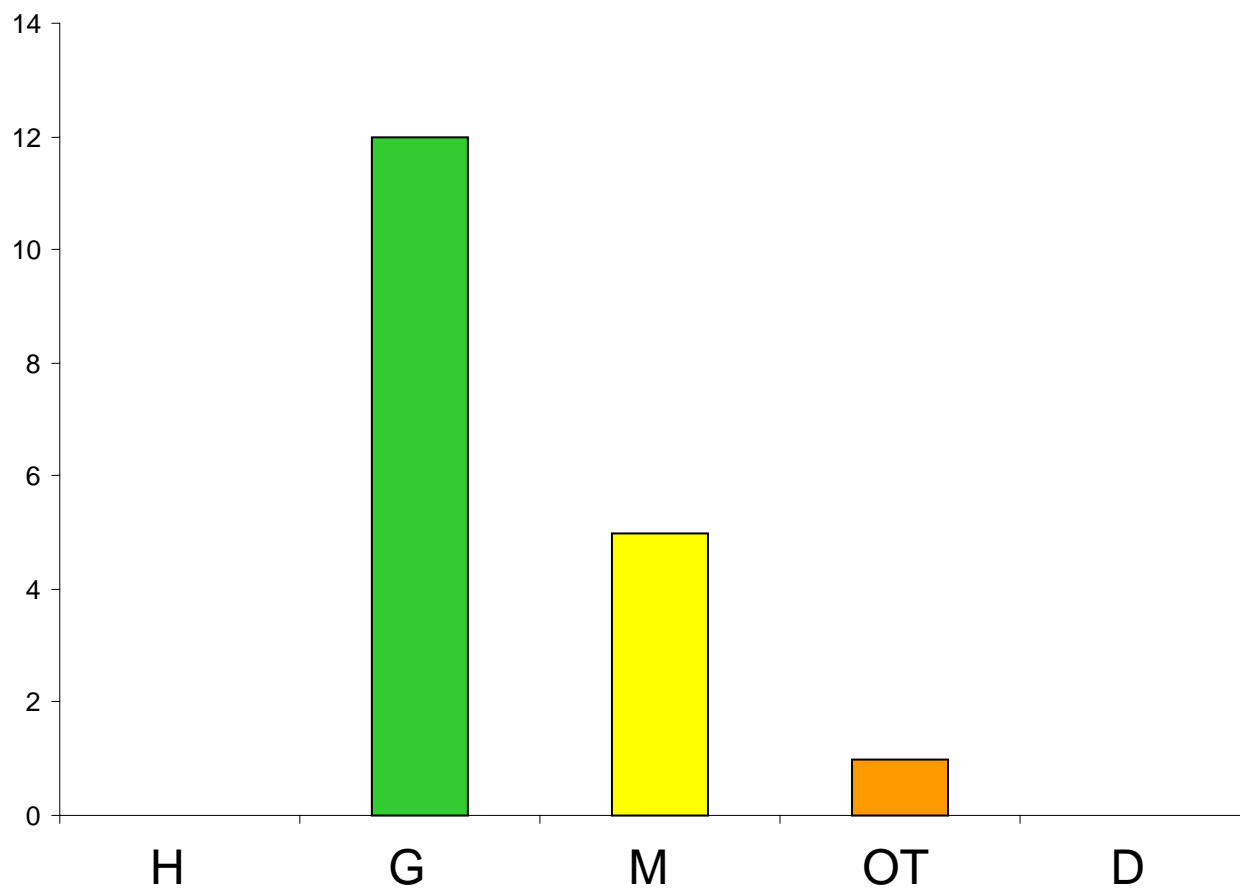
	Vattendrag
	Sjö
	Tätort

Ekologisk status Vattendrag

Ekologisk status Sjöar

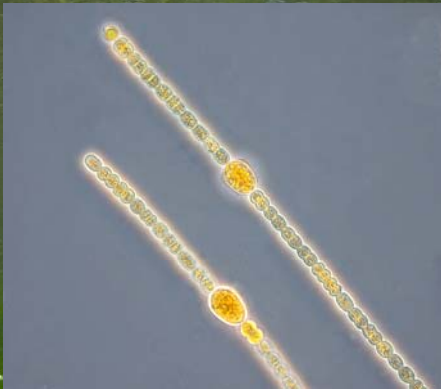
Ett underlagsmaterial till hjälp för vattenråd, kommuner m.m.

Innehåll

- Skyddade områden enligt andra direktiv
- Miljöproblem
 - Försurning
 - Övergödning
 - Fysisk påverkan
 - Miljögifter
 - Främmande arter
- Skydd av dricksvattentäckter
- Normtabeller

Övergödning

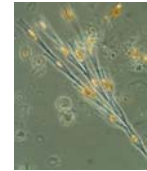

Vad innebär det att en sjö eller vattendrag **inte** har övergödningssproblem?

Enligt vattendirektivet:

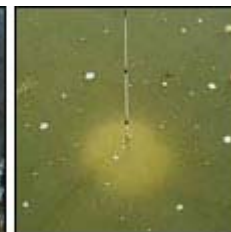
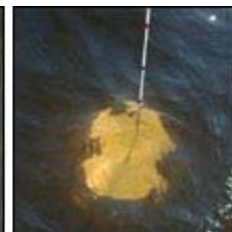
- * Den biologi som påverkas av övergödning visar på God eller Hög status

Fisk
Alger/växtplankton
Bottendjur
Vattenväxter

* Näringsämnen visar på God status

- * Syrgas och siktdjup visar på God status

Hur mycket måste halterna av näringsämnen minska för att vi skall nå God status?

VATTENMYNDIGHETEN
Västerbotten

Totalfosforhalt $\mu\text{g/l}$

Nuvarande halt

Glapp = behov av minskning

Norm = 2 x
referensvärde

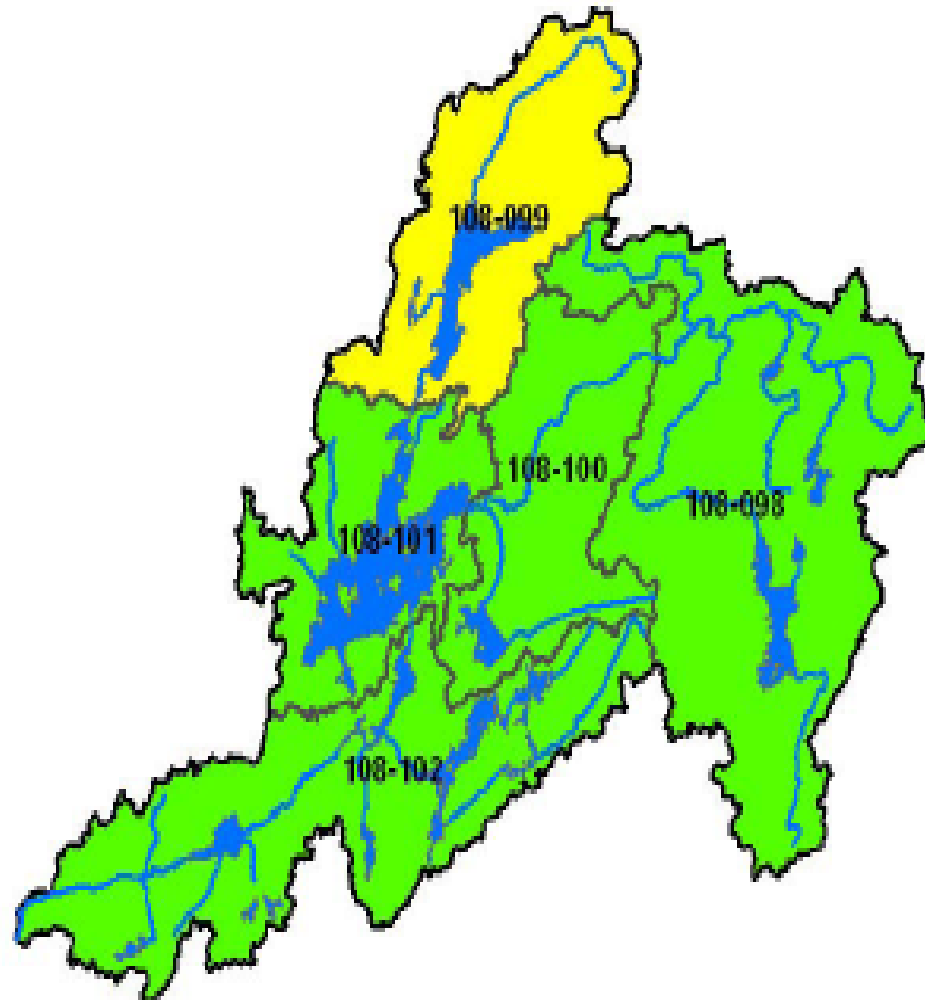

Referensvärde

Skalan - PLC5 områden istället för vattenförekomster!

VATTENMYNDIGHETEN
Västerhavet

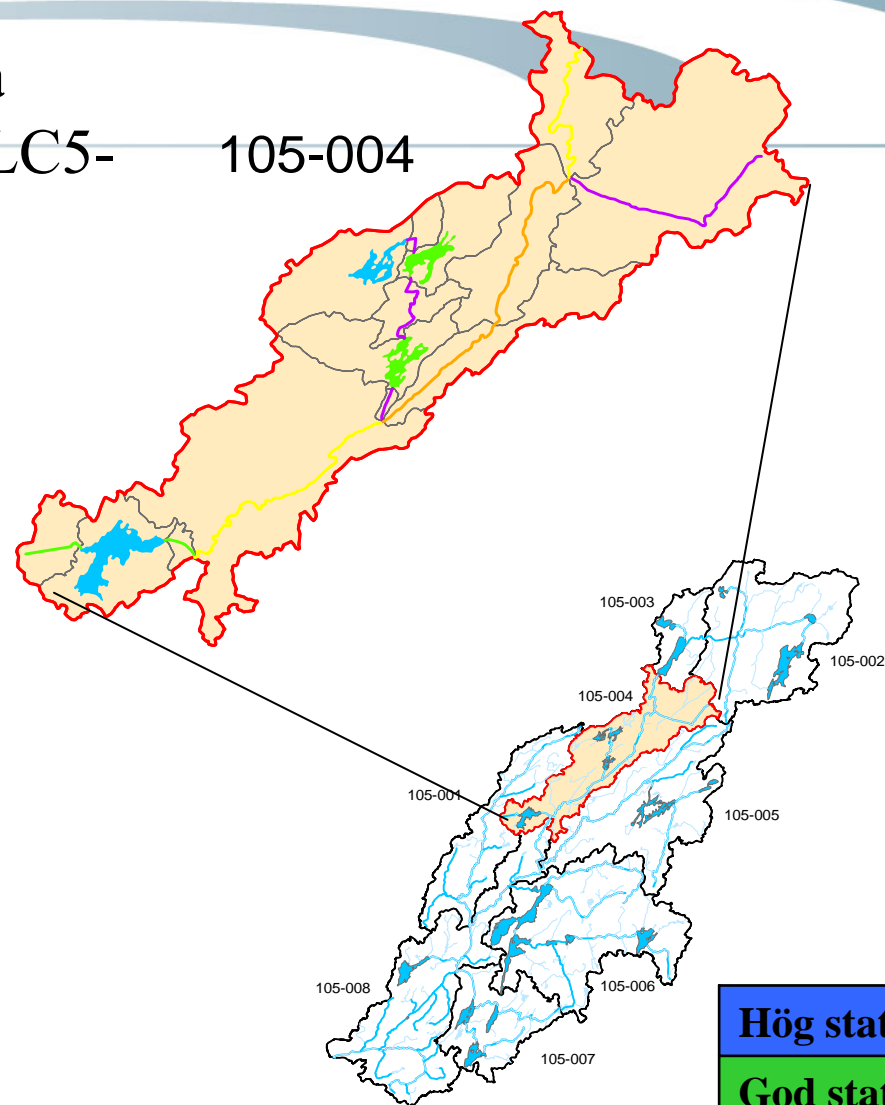
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

1. Klassningen av
VATTENFÖREKOMNINGEN
Västerhavet
**näringsämnen för samtliga
vattenförekomster inom PLC5-
området utnyttjas**

2. En **samlad status** för
varje PLC5-område
beräknas,

3. Skillnad mellan halten för
God status och halten
motsvarande **samlad
statusen** = nödvändig
haltreduktionen ($\mu\text{g/l}$),

4. Vattenflödet \times haltreduktion =
**utsläppsreduktionen av fosfor (kg/år)
för God status**

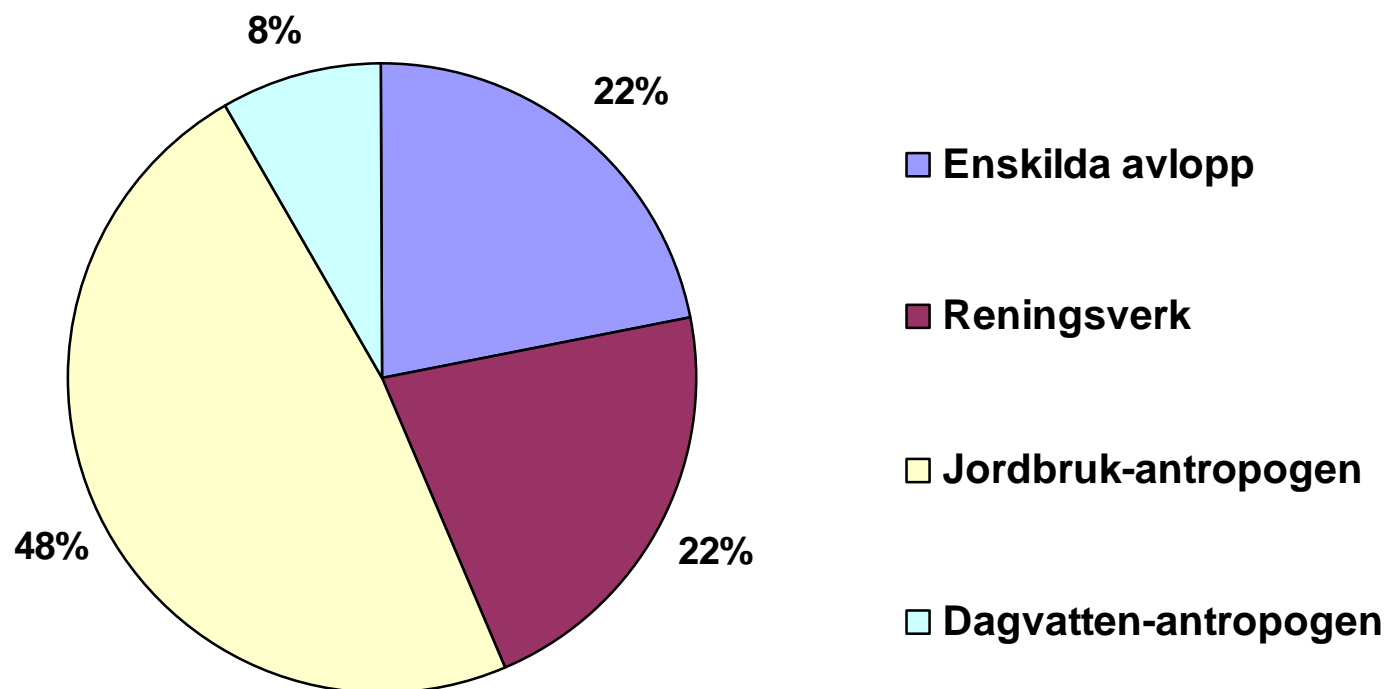

Hög status
God status
Måttlig status
Otillfredsställande status
Dålig status

Område	Samlad status	Reduktionsbehov (kg TotP/år)
108-098	God	0
108-099	Måttlig	426 – 709 (567)
108-100	God	0
108-101	God	0
108-102	God	0
Summa		426 – 709 (567)
Förväntad effekt av genomförda åtgärder efter 2005		45
Återstående behov		381

Antropogen fosforbelastning Säveån

Åtgärdsförslag

Sektor och åtgärd	Skattad åtgärdspotential	Skattad effekt (kg/år)		Kostnad (tkr/år)**
		TotP	TotN	
Våtmark	39 ha	310	11 640	248 – 469
Vårbearbetning/fån ggröda	0 ha			
Skyddszoner	329 ha *			
Avloppsreningsverk, ARV	4 % (andel av fosfor-belastningen för Mellbyån uppströms Mjörn) av betinget	17	-	13 – 17
Enskilda avlopp	14 % (andel av fosfor-belastningen för Mellbyån uppströms Mjörn) av betinget	54	-	220 – 634
Summa		381	11 640	482 – 1 121

Exempel på ansvar och styrmedel

Våtmark

Våtmarker är en **kompletterande** åtgärd

Ansvarig myndighet: **Länsstyrelserna**

Styrmedel: **Information/Ekonomiskt**

Uppdrag: **Jordbruksverket** behöver, i samarbete med **länsstyrelserna**, prioritera sin rådgivning till jordbruksföretag som bedriver verksamhet inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk och kemisk status.

Enskilda avlopp

Att åtgärda enskilda avlopp är en **grundläggande** åtgärd

Ansvarig myndighet: **Naturvårdsverket**

Styrmedel: **Juridiskt**

Uppdrag: **Naturvårdsverket** behöver meddela föreskrifter för enskilda avlopp som innebär krav på att utsläppen av kväve och fosfor minskar, särskilt till sådana ytvattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status på grund av övergödning.

Ansvarig myndighet: **Kommunerna**

Styrmedel: **Juridiskt/Information**

Uppdrag: **Kommunerna** behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som kan påverka vattenförekomst som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

Fysisk påverkan

- Exempel på fysisk påverkan:
 - Vandringshinder för djurlivet, t.ex. lax och ål (kontinuitet)
 - Påverkan på vattennivåer och flöden (hydrologi)
 - Rensning, rätning, kanalisering (morfologi)
- Fysisk påverkan bedöms vara en viktig miljöfråga för Sävveån.
- Exempel på åtgärder: Fiskvägar, ändring av reglering, biotopvård.
- För många vattenförekomster gäller utredning av åtgärd och tidsfrist till 2021.

Miljögifter i ytvatten - statusklassificering

Kemisk status:

- 33 ”prioriterade ämnen”
 - ”Prioriterade”
 - ”Farliga prioriterade”
- 8 ”vissa andra förorenande ämnen”

Ekologisk status:

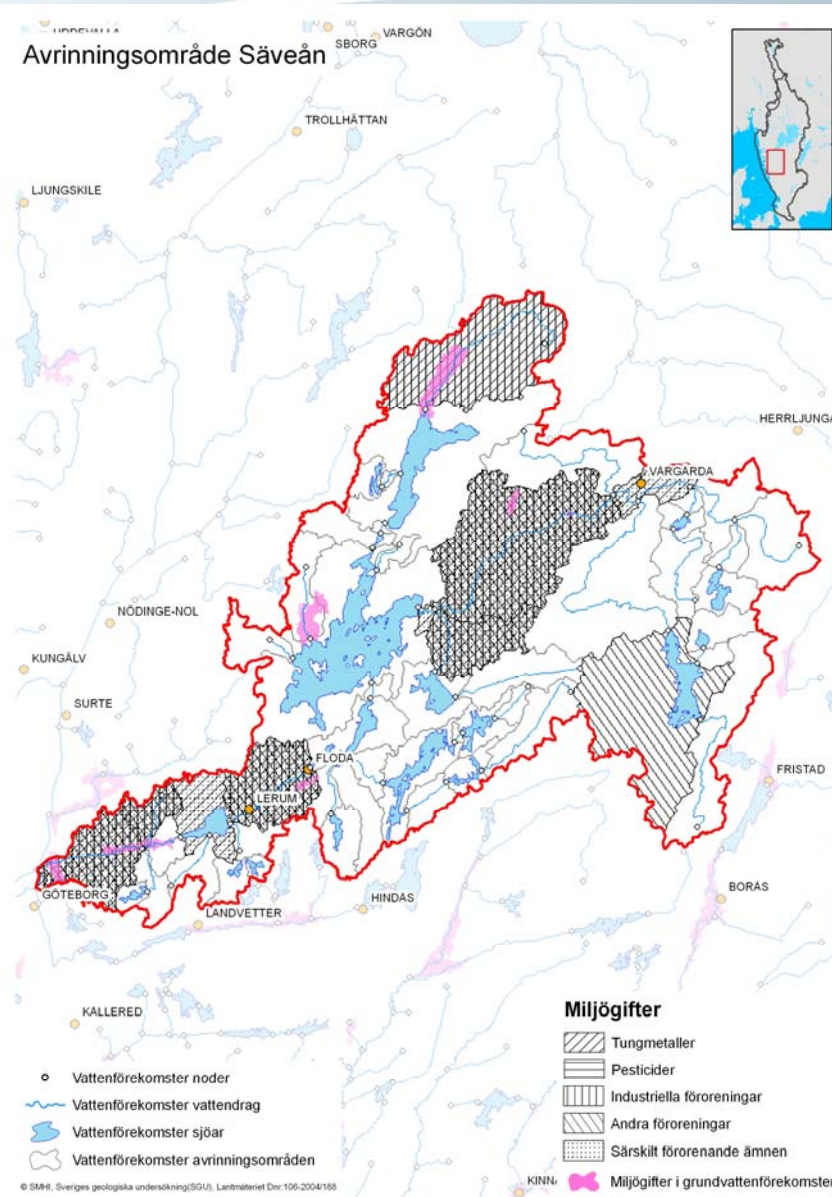
- 31 ”särskilt förorenande ämnen”

Kemisk status

- Uppmätta halter (monitoring)
 - Vatten
 - Sediment
 - Biota
- Storskalig hantering inom pågående verksamheter i avrinningsområdet
 - Produktregistret
 - Kemikaliekartläggning
 - EMIR
- Identifierade förorenade områden
 - (MIFO klass 1)

Kartan visar de områden där det finns risk för att god kemisk status inte nås till 2015. Detta pga **kända eller misstänkta** utsläpp av miljögifter eller förekomst av förorenade områden.

Observera därför att kartan **inte** illustrerar mängder eller koncentrationer av miljögifter.

Kvicksilver är ej med.

Identifierade potentiella betydelsefulla utsläppskällor till Säveåns ARO (ytvatten)

- Pågående: avfallsförbränning, avfallsupplag, avloppsreningsverk, ytbehandlare.
- Gamla synder (MIFO 1): träimpregnering, kemisk industri, kemptvätt, garveri, gasverk, pappersindustri, gjuteri

Substanser som **riskerar** att släppas ut till/ förekomma i förhöjda halter/ i Säveån (ytvattnet)

- Kadmium, bly, kvicksilver, nickel, arsenik, krom, zink, kobolt, vanadin
- Pentaklorfenol, trikloretylen, ftalater, tetrakloretylen, PCB, xylene, dioxiner, PAH.
- Kviksilver i alla sjöar i avrinningsområdet: klassificeras som ”uppnår ej god kemisk status”.

Substanser som /potentiellt/ förekommer i förhöjda halter i grundvattnet

- Trikloret, tetrakloret, BAM, PAH
- Bly, kvicksilver, kadmium, nickel, koppar

